

ת"פ 51663/11/23 - מדינת ישראל ע"י נגד מוחמד גרבאן (עציר) ע"י, אברהים גרבאן (עציר) ע"י

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 51663-11-23 מדינת ישראל נ' גרבאן(עציר)
ואח'

לפני בעניין:	כבוד השופט אלכס אחר
נגד	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד אמיר אלרון
הנאשמים	1. מוחמד גרבאן (עציר) ע"י ב"כ עוה"ד עאדל בוירת
	2. אברהים גרבאן (עציר) ע"י ב"כ עוה"ד מוראד עמאש

גזר דין

הנאשמים הודו בכתב האישום המתוקן לפיו במשך מספר חודשים ועד לתאריך 31.10.23 מועד בו בוצע צו חיפוש כדין, החזיקו הנאשמים בצוותא בגג המשותף של ביתם, בתוך מזוודה שהוסתרה, באקדח חצי אוטומטי FN , במחסנית תואמת וב- 13 כדורי תחמושת בקוטר 9 מ"מ וזאת בלא רשות על פי דין.

על פי הודאתם הורשעו הנאשמים בעבירות המיוחסות להם בצוותא בכתב האישום המתוקן **בהחזקת נשק שלא כדין** והחזקת חלק של נשק או תחמושת שלא כדין - לפי סעיף 144(א) רישא וסיפא + סעיף 144(ג) + סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

נאשם 1 עצור מאחורי סורג ובריה מתאריך 31.10.23 ואילו נאשם 2 עצור מאחורי סורג ובריה מתאריך 07.11.23.

טיעוני הצדדים לעונש

בטיעוניה לעונש ב"כ המאשימה עמדה על חומרת מעשיהם של הנאשמים ועל הערכים החברתיים שנפגעו, שלום הציבור ובטחונם. המאשימה הדגישה שמידת הפגיעה בערכים אלה איננה מסתכמת רק בנזק שאירע בפועל אלא גם בפוטנציאל של פגיעה בחפים מפשע וערעור בטחון הציבור והסדר החברתי, הנובע מאותן עבירות. המאשימה הדגישה כי מיגור הנגע של החזקת נשק בלתי חוקי והשימוש בו, הפך למטרת על בקרב גורמי אכיפת החוק, ובתי המשפט ראו בעבירות הנשק כעבירות שיש להחמיר עם מבצעייהם על ידי הטלת מאסרים ממושכים, במיוחד מאחר שהפכו למכת מדינה.

בקביעת מתחם העונש ההולם את מעשיהם של הנאשמים, עמדה המאשימה על מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות דומות, על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובכלל זה, העובדה שלנשק נלוו מחסנית ו-13 כדורים.

המאשימה סברה שמתחם העונש ההולם את מעשיהם של הנאשמים נע בין 20 ל-40 חודשי מאסר.

ב"כ המאשימה טענה שהנאשמים הודו בכתב האישום המתוקן ולכן ביקשה שעל נאשם 1, צעיר כבן 22, נעדר עבר פלילי ייגזר עונש ברף התחתון של המתחם ואילו על נאשם 2, צעיר כבן 21, בעל הרשעה קודמת בעבירת אלימות (1/ת) ששוחרר ממאסר ממושך רק בשנת 2021, ייגזר עונש ברף האמצעי תחתון של המתחם. לצד זאת, מבקשת המדינה להטיל על הנאשמים מאסר על תנאי וקנס.

בא כוח נאשם 1 הפנה לאסופת פסקי דין מטעמו וביקש לאבחן את הפסיקה אליה הפנתה ב"כ המאשימה.

בקביעת עונשו של הנאשם, עמד הסנגור על הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה וביקש להתחשב בהודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה ובחיסכון בזמן השיפוטי. עוד ביקש הסנגור שלא למצות את הדין עם הנאשם, צעיר ובן למשפחה ברוכת ילדים שאין לחובתו הרשעות קודמות.

לאור האמור, ביקש להסתפק בתקופת מעצרו של נאשם 1 ולהימנע מלהשית עליו קנס.

בא כוח נאשם 2 טען שהעבירות שבוצעו מצויות במדרג הנמוך של עבירות הנשק, כאשר ההחזקה נעשתה ללא שיקול דעת ולא מתוך כוונה לפגוע במישהו ולכן גם לא נעשה כל שימוש בנשק. הסנגור הפנה לפסיקה רלוונטית וביקש לקבוע מתחם ענישה שנע בין 10 חודשים לבין 18 חודשי מאסר בפועל.

הסנגור הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, צעיר כבן 24 שרק עתה נולדו לו 2 ילדים. האחד בתחילת 2023 והשני עשרה חודשים לאחר מכן, יומיים לאחר שנעצר בתיק זה. הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן, חסך זמן שיפוטי רב ומביע חרטה על מעורבותו כאשר עוד קודם לכן החליט לעבוד לשם פרנסת משפחתו. אביו של הנאשם נפטר כשהיה צעיר והוא תמך באמו ואחותו הנכות (1/נ).

הסנגור הדגיש כי על אף שלחובת הנאשם הרשעה קודמת, הרי שהיא לא הייתה בעניין דומה והעבירות בה בוצעו יחסית מזמן. לאור האמור, ביקש בא כוח הנאשם למקם את הנאשם בתחתית המתחם אותו ציין בדומה לנאשם 1.

נאשם 1 ביקש סליחה והצטער.

נאשם 2 ביקש סליחה והצטער ואמר שהוא רוצה לעבוד על עצמו בבית הסוהר.

דין והכרעה:

תיקון 113 לחוק העונשין, עיגן את הבניית שיקול הדעת השיפוטי והעניק מעמד בכורה לעיקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לתיקון לחוק, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשי העבירות שביצע הנאשם. לשם כך יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

לכשייקבע מתחם הענישה, יקבע בית המשפט את העונש המתאים, בתוך המתחם, אשר יוטל על הנאשם וזאת בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40יא' לחוק.

בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי סעיפים 40ד' ו-40ה' לחוק.

קביעת מתחם העונש ההולם:

אין צורך להכביר מילים בדבר חומרת מעשיהם של הנאשמים, הערכים החברתיים שנפגעו ומידת הפגיעה בהם. הנאשמים במעשיהם פגעו בערכים חברתיים של שלום הציבור ובטחוננו, הגנה על חיי אדם ועל הסדר הציבורי הואיל ונשק המוחזק שלא כדין עלול להביא לפגיעה בשלטון החוק ובנושאי שלטון החוק המבצעים את תפקידם.

פסיקת בתי המשפט, במיוחד בשנים האחרונות, מחמירה מאוד בעבירה של החזקת נשק שלא כדין וזאת נוכח התופעה החמורה והמסוכנת של החזקת נשק בידיים שאינן מורשות לכך. החזקת נשק שלא כדין יש בה כדי להוביל, והיא אכן מובילה בפועל, למקרים חמורים של שימוש מסוכן בנשק, בין אם משום שהנשק מגיע לידיים עברייניות, או כאשר הנשק מגיע לידי מי שמנסים לפגוע בביטחונם ובשלומם של תושבי המדינה, ובין אם מחמת שנגרמות תאונות בזמן השימוש בנשק. ביהמ"ש העליון חזר והזכיר רק לאחרונה:

"החזקת נשק שלא כדין מאיימת על שלום הציבור ובטחוננו לנוכח היקפן המתרחב של עבירות המבוצעות בנשק, הזמינות הבלתי נסבלת של נשק בידי מי שאינו מורשה לכך, מהווה כאמור סיכון של ממש ומגבירה את הסיכון לביצוע עבירות חמורות נוספות כמו גם לאסונות נוראיים. יעידו על כך ריבוי המקרים במגזר הערבי בעת האחרונה, כאשר אזרחים תמימים - כמו ילד רך בשנים ועלמה צעירה - נפגעים ואף מוצאים את מותם בביתם-מבצרם או בגן השעשועים, כל זאת כתוצאה משימוש בנשק של אחרים. מציאות קשה זו מחייבת לנקוט ביד מחמירה כלפי מעורבים בעבירות נשק, אף אם הם נעדרי עבר פלילי ... ענייננו ב"מכת מדינה" שהצורך להילחם בה על מנת להגן על הציבור, מצריך מענה הולם והטלת עונשי מאסר משמעותיים .. ידע כל מי שמחזיק בנשק בלתי חוקי כי צפוי הוא להיענש בחומרה, בבחינת "אם מחזיקים - למאסר נשלחים.

לא למותר להזכיר כי המחוקק מצא לעגן בהוראת שעה עונשי מינימום לעבירות נשק, כך שהעונש שיושת על מבצעהן יתחיל מרבע העונש המרבי שנקבע לעבירה, אלא אם החליט בית המשפט מטעמים מיוחדים להקל בעונש (סעיף 144(ז) לחוק העונשין, וראו חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 472; (ע"פ 2482/22 מדינת ישראל נ' אחד קדורה

((14.04.22)).

עמדת בית המשפט העליון היא שעל בתי המשפט לתרום את חלקם במיגור תופעה מסוכנת זו על דרך של החמרת הענישה עם מי שמחזיק בנשק שלא כדין. כך גם תיקון 140 לחוק העונשין קבע עונש מינימום ביחס לעבירה בה הורשע הנאשם בהליך זה שלפני. כפי שנכתב בע"פ 147/21 **מדינת ישראל נ' ירין ביטון**, (ניתן בתאריך 14.02.21 [פורסם בנבו]):

"עבירות נשק לסוגיהן היו זה מכבר למכת מדינה. האיסורים על עבירות כאמור באים להגן על ערכים חברתיים שכוללים שמירה על חיי אדם ועל שלמות גופו, וכן שמירה על סדרי חיים תקינים ושלווים שאינם מופרעים על ידי איש האוחז באקדח, ברובה, או בתת-מקלע. יתירה מכך: עסקינן באיסורים על מעשי הכנה לקראת ביצועם של מעשים פליליים חמורים ומסוכנים עד-מאד, אשר נעשים באמצעות כלי ירייה ואשר כוללים איומים, תקיפה, ירי במקום מגורים, גרימת חבלה והמתה. בדרך כלל, מעשי הכנה שאינם מגיעים כדי ניסיון לעבור עבירה פלילית אינם בני עונשין; ואולם, לא כך הוא כאשר מדובר במעשי הכנה שחומרתם מגיעה כדי סיכון ממשי וחמור לפרט ולחברה כאחד (ראו: ש"ז פלר יסודות דיני עונשין 48-52 (כרך ב', תשמ"ז)). על מעשי הכנה כאלה נענשים בחומרה, ואין זה מקרי שעצם הרכישה או ההחזקה של כלי נשק בלא רשות על פי דין להחזקתו גוררת אחריה עונש מרבי של שבע שנות מאסר, כאמור בסעיף 144(א) לחוק העונשין. עונש זה ועונשים אחרים, שחלקם חמורים אף יותר, אשר מוטלים על עברייני נשק, מהווים חלק ממלחמתה הבלתי מתפשרת של החברה בנגע ששמו זילות חיי אדם והקלות הבלתי נסבלת של הלחיצה על ההדק (ראו דברי השופט י' אלרון בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח [פורסם בנבו] (5.11.2019) (להלן: עניין סובח)).... הטלת עונשים חמורים ומרתיעים על עברייני נשק היא עיקר תרומתם של בתי המשפט למיגור התופעה ולהרחקת העברייני עם האקדח משגרת חייהם של אזרחי מדינה שומרי חוק...".

ערכים אלו עליהם עמדתי כולם נמצאים בסיכון ממשי מקום בו מחזיקים הנאשמים באקדח מוסלק במזוודה בגג הבניין ולצידו תחמושת חיה.

בתי המשפט בכלל ובית המשפט העליון בראשם, קבעו מדיניות ענישה מחמירה ביחס לכל מי שעובר עבירות בנשק. מדיניות מחמירה זו הינה פועל יוצא של ריבוי המקרים שבהם נעשה שימוש בנשק המוחזק שלא כחוק המסכן חיי אדם. עמד על כך כב' השופט עמית בע"פ 2398/14 אלהזייל נגד מדינת ישראל (ניתן בתאריך 08.07.14 [פורסם בנבו]) בציינו כך:

"אחזור ואדגיש את מדיניות ההחמרה בעבירות נשק, שבאה לידי ביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין של בית משפט זה בשנים האחרונות...לזמינות הבלתי נסבלת של נשק חם בידי מי שאינם מורשים לכך יש פוטנציאל לשמש ל"חיסול חשבוות" ול"פתרון סכסוכים" כמו גם לעבירות חמורות נוספות. המציאות בארצנו מוכיחה כי הקלישאה אודות האקדח במערכה הראשונה אינה מדויקת, באשר לעיתים מזומנות האקדח אינו ממתין עד למערכה האחרונה ויורה עוד קודם לכן, מכאן, שבעבירות

כגון דא, גם לשיקולי ההרתעה משקל של ממש."

וכן לאחרונה בע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני (14.09.22) באשר לכל עבירות הנשק לרבות העבירות בהן עסקינן:

"כי הענישה המחמירה והבלתי מתפשרת כאמור צריכה לחול ללא סייגים על כל נאשם בגיר באשר הוא, שכן "בטיפולנו בעבירות [נשק] מסוג זה ובמבצעה, להרתעת היחיד והרבים ולהרחקת עברייני הנשק מהחברה על ידי השמתם בין כותלי הכלא לתקופות ממושכות יש מעמד בכורה", ועל כן "ככלל, יעדים עונשיים אלו מוחקים מניה וביה את בקשת העבריין לשיקום [...]. גם כאשר מדובר בעבריין צעיר שהסתבך לראשונה בפלילים ובקשתו לשיקום כנה ואף זוכה לתמיכתו של שירות המבחן" ... זאת, מסיבה פשוטה: "בימים קשים אלה, השיקום שבראש מעיינו הוא שיקום המרחב הציבורי המדמם כתוצאה מעבירות נשק בלתי פוסקות והשימוש העברייני בנשק חם." (שם). בהקשר זה אוסיף ואציין את המובן מאליו: בית משפט שמקל בעונשו של עבריין נשק מכביד על החברה שנאלצת להגן על עצמה - על כל בניה ובנותיה - מעברייני נשק. במילים פשוטות יותר, בהן השתמשתי בתוארי את מדיניות הענישה הראויה ביחס לעבירות מין, עסקינן במשחק-סכום-אפס: בית משפט שמרחם על העבריין אינו מרחם על הקורבן הבא"ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 15 (14.9.22); ראו גם ע"פ 4103/22 מדינת ישראל נ' מוחמד אמון, פסקה 9 (6.11.22).

הקריאה להעלות את רף הענישה בעבירות הנשק לסוגיהן עוברת כחוט השני בין בתי המשפט בכל הערכאות. כך למשל, בע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' יונס סובח (05.11.19 [פורסם בנבו]) נכתב:

"המאבק בתופעות האלימות החמורות בחברה הישראלית בהן נעשה שימוש בנשק מחייב, מעבר למאמץ 'לשים יד' על כלי הנשק הבלתי חוקיים הרבים שבידי הציבור, גם ענישה מחמירה ומרתיעה בעבירות נשק, לרבות על עצם החזקה או רכישה שלא כדין של נשק. [...] ביעור תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה הרווחות במקומותינו, בבחינת 'ייבוש הביצה' המשמשת ערס לגידולן של תופעות אלה. מהלך כזה מחייב הירתמות גם של בתי המשפט, על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה לעבירות נשק בלתי חוקי באשר הן"

וכפי שנאמר בע"פ"ג (ח"י) 23517-02-20 מדינת ישראל נ' אלכילאני (28.07.20): "מגמת החמרה זו ניכרת במיוחד בפסיקה מן התקופה האחרונה, החמרה אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, בכך שהסף התחתון של מתחם הענישה בעבירה של החזקת נשק שלא כדין, גם כאשר הנאשם נעדר עבר פלילי, עולה על תשעה חודשי מאסר, דהיינו, פרק זמן אשר אינו מאפשר ריצוי עונש המאסר על דרך של עבודות שירות." וכן בהמשך: "אם נסכם את הדברים: גזר-דינו של בית-משפט השלום, שהסתפק בהטלת ענישה של שמונה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, אינו יכול לעמוד, וזאת בשים לב לחומרת העבירה של החזקת נשק שלא כדין, ופוטנציאל הסיכון הטמון בהחזקת הנשק ללא היתר, עבירה שהפכה ל"מכת מדינה", והביאה למגמת החמרה בפסיקה כשבית המשפט נקרא להירתם למאבק בעבירה זו."

סקירת מדיניות הענישה הנהוגה בעבירת החזקת נשק מלמדת על טווח ענישה רחב התלוי לרוב בנסיבותיו של כל מקרה ומקרה ואולם, יש לזכור כי חלק מהפסיקה המאוזכרת כאן וכן זו שהובאה על ידי ב"כ הנאשם, ניתנה טרם כניסת תיקון החוק לתוקף. דהיינו, ניתן ללמוד על הלך הרוח ששרר אולם לא ניתן להתעלם מהוראת החוק הקובעת עונש מינימום בגין עבירות הנשק.

בע"פ 545/20 פלוני נ' מדינת ישראל (03.05.21) נדחה ערעור על חומרת העונש שנגזר - 12 חודשי מאסר בפועל לאחר שהמערער, בעל עבר נקי, הורשע באחזקת ונשיאת אקדח, מחסנית תואמת ו-50 כדורים.

בע"פ 5765/20 אבו בכר נ' מדינת ישראל (22.03.21) נדחה ערעור על חומרת העונש שנגזר - 18 חודשי מאסר בפועל לאחר שהמערערים, בעל עבר נקי, הורשעו בהובלת ונשיאת 2 אקדחים, טעונים כל אחד במחסנית מלאה ונאמר: **"יש להצר על כך שהמערערים, שאין להם עבר פלילי ולא הסתבכו בעבירות נוספות מאז האירוע נשוא כתב האישום, הסתבכו בעבירות כגון דא. ברם, מדיניות הענישה בעבירות נשק ידועה. המדובר ב"מכת מדינה", שאת פירות הבאזשים שלה אנו חווים, לצערנו, כמעט מידי יום, ומכאן מדיניות ההחמרה בעבירות כגון דא."**

ברע"פ 4079/21 פלוני נ' מדינת ישראל (20.06.21) נדחה ערעור על חומרת העונש שנגזר - 6 חודשי מאסר בפועל שהוטל תוך חריגה ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום ונקבע: **"כפי שהדגשתי פעם אחר פעם, הסיכון הכרוך בעבירות של החזקת נשק שלא כדין נובע מהנזק הפוטנציאלי אשר עלול להיגרם ממנו - אף אם הנשק נתפס בטרם נזק זה התממש. בפרט, קיים סיכון, כפי שאנחנו נוכחים לדעת לא אחת, כי הנשק עלול להגיע לידיים עברייניות וייעשה בו שימוש אשר יוביל בסופו של יום לגביית מחירים כבדים בנפש."**

ברע"פ 3619/21 אבו הלאל נ' מדינת ישראל (26.05.21) נדחה ערעור על חומרת העונש שנגזר - 10 חודשי מאסר בפועל ונאמר: **"אנו עדים פעם אחר פעם לשכיחותם של עבירות הנשק בקרב אוכלוסיות שונות בחברה הישראלית. החזקת נשק חם בידי מי שאינו מורשה לכך עלול להוביל לתוצאות הרוט אסון, אשר יגבו מחירים כבדים בנפש ולפיכך הסיכון הפוטנציאלי הגלום בעבירת החזקת נשק הוא רב. על כן, העובדה כי לא נגרמה פגיעה בחיי אדם, אין בה כשלעצמה כדי להמעיט מהחומרה הטמונה בהחזקת נשק שלא כדין ומהסיכון שנוצר לביטחון הציבור. משכך, ראוי להטיל ענישה מוחשית אשר יש בה כדי להרתיע עבריינים פוטנציאליים (רע"פ 5613/20 אלהוזייל נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (25.8.2020); רע"פ 4065/18 איאסו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (30.8.2018))."**

במכלול הנסיבות, אני סבור כי העונש שהושת על המבקשים אף מקל עמם ואין בו כדי לבטא את החומרה שיש בהחזקת כלי הנשק המאולתרים."

בעפ"ג 12888-03-22 מדינת ישראל נ' אנבריה (07.11.22) קיבל בית המשפט המחוזי בחיפה את ערעור המדינה על קולת העונש שהוטל על הנאשם שהורשע בהחזקת אקדח, מחסנית ותחמושת והחמיר עונשו מ-7 חודשי עבודות שירות ל-12 חודשי מאסר בפועל. הנאשם שם היה מבוגר בעל משפחה במצב כלכלי ירוד, נעדר עבר פלילי הסובל

באשר לבקשת הסנגורים לקביעת מתחמי ענישה חמורים פחות מאלו שאליהם הפנתה המאשימה מצאתי לנכון להפנות לדברים נוספים שנכתבו בעניין סובח, שלדאבון הלב, רלוונטיים מתמיד בימים טרופים אלה כאשר אנו מתבשרים חדשות לבקרים על שימוש לא חוקי בנשק בסביבה אזרחית:

"..לעיתים מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירה מסוימת אינה מספקת, ועל בית המשפט להורות על החמרה בענישה על מנת לקדם ולהגן על הערכים אשר ביסודה, ובכך לבלום את נפיצותן של עבירות מסוימות ההופכות ל'מכת מדינה', ולתת ביטוי לחומרה שיש לייחס להן... השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה ... על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת"

הנאשמים כאמור, החזיקו אקדח כשהוא מוכן ומזומן ולידו מחסנית ו-13 כדורים תואמים כך שפוטנציאל הנזק הטמון בו רב לאין ערוך.

אמנם, בסופו של יום לא נעשה שימוש בנשק, עם זאת אין בכך כדי להפחית מחומרת הנסיבות הקשורות בביצוע המעשים ולהתעלם מהפגיעות הפוטנציאליות שהיו עלולות להתרחש.

בעפ"ג (ב"ש) 15295-08-23 אלגרינאו נ' מדינת ישראל (10.01.24) נקבע:

"יוזכר, שהעונש הקבוע לעבירת החזקת נשק הוא 7 שנות מאסר והעונש הקבוע לעבירת החזקת אבזר או תחמושת הוא 3 שנות מאסר. ושלעבירת החזקת נשק קבוע עונש מזערי שלא יפחת מרבע העונש המרבי, דהיינו 21 חודשי מאסר.

עבירת החזקת נשק יכולה להשתכלל גם בנסיבות קלות מאלה שהיו במקרה זה, למשל בהחזקת אקדח ולא רובה סער, וגם אז ההוראה בדבר העונש המזערי חלה.

העולה מהאמור הוא שמתחם שתחתיתו היא 24 חודשי מאסר, על עבירות החזקת רובה סער והחזקת מחסניות ותחמושת, איננו בלתי סביר.

בשנים האחרונות רואים יותר ויותר מקרים של אנשים המקיימים אורח חיים נורמטיבי המחזיקים נשק ללא רישיון. מטבע הדברים מדובר בכלי נשק שעצם השגתם או ייצורם כרוך בעבירה.

מצב זה מצדיק הטלת עונש משמעותי גם על אזרח מהשורה, כדי להטמיע בציבור את התובנה שהחזקת נשק ללא היתר היא מעשה חמור, המסכן את הנוגע בדבר בענישה כואבת, גם כשמדובר באזרח מהשורה שאיננו "עברין".

בהתחשב בעובדות ונסיבות חמורות אלה, במגמת ההחמרה ההדרגתית של בית המשפט העליון בעבירות נשק ובתיקון 140 לחוק העונשין שחל בענייננו מצאתי כי מתחם העונש ההולם בענייניו של הנאשם **נע בין 15 ל- 36 חודשי מאסר בפועל**, לצד מאסר מותנה וקנס.

קביעת העונש ההולם

אין כל חולק כי עונש מאסר בפועל יפגע בנאשמים, בוודאי עונש המאסר יפגע במשפחתם ובפרנסתם. נאשם 1 נעדר הרשעות קודמות ולכן זהו מאסרו הראשון ואולם, לאור חומרת העבירות ובשים לב לתיקון החוק המחייב עונש מינימום ובהיעדר נימוקים המצדיקים חריגה, הרי שלא ניתן להימנע משליחת נאשם 1 לעונש מאסר מאחורי סורג ובריח. עם זאת, הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן בהזדמנות הראשונה, חסך זמן שיפוטי יקר והביע חרטה. הנאשם עצור מאחורי סורג ובריח מזה 7 חודשים כאשר תנאי המעצר קשים הם מתנאי מאסר.

בנסיבות אלה, ובהתאם לעתירת המאשימה, יש למקמו ברף הנמוך של מתחם העונש ההולם.

אשר לנאשם 2, מאסר בפועל מאחורי סורג ובריח איננו זר לנאשם 2 ולא יהיה זה מאסרו הראשון. למרות עובדה זו, לא השכיל נאשם 2 לחדול מביצוע עבירות חמורות והוכיח שלא הציב לעצמו גבול ולא נרתע. אמנם הרשעתו הקודמת איננה בעבירות נשק אך היא כן בשל עבירות אלימות והחזקת סכין/אגרופן שלא כדין כאשר לא רק שנאשם 2 חדל מביצוע עבירות, אלא שנראה שאין הוא "הסתפק" בהחזקת סכין/אגרופן שלא כדין ועלה מדרגה לידי החזקת אקדח שלא כדין.

בנסיבות אלה, אין בידי לקבל את טענת סנגורו שיש להשוות בין נאשם 1 לבין נאשם 2 ולהתעלם מעברו הפלילי. עם זאת, גם נאשם 2 הודה בכתב האישום המתוקן וחסך זמן שיפוטי יקר. כמו כן, מצאתי לנכון לתת משקל גם לנסיבותיו האישיות בהן נאשם 2 אב טרי לשני תינוקות, אחד מהם נולד יומיים לאחר מעצרו והשני כבן שנה. הנאשם עצור מאחורי סורג ובריח מזה 7 חודשים כאשר תנאי המעצר קשים הם מתנאי מאסר.

נימוקים אלה, יש בהם כדי להביא להקלה מסוימת בעונשו של נאשם 2 ולמקמו מעט מעל הרף התחתון של מתחם העונש ההולם.

בטיעוניהם לעונש ביקשו באי כוח הנאשמים להקל עם הנאשמים ולהתחשב בנסיבות חייהם כך שיוטל עונש המסתפק בתקופת מעצרם או שווה ערך לתקופה שניתן היה לשאת בעבודות שירות לו לא היו עצורים. דומני, כי אין מקום לתת את מלוא המשקל לנסיבות ולטיעונים אליהם הפנו באי כוח הנאשמים. אומנם בצד סוג, טיב וחומרת העבירות המיוחסות לנאשמים, ישנם שיקולי ענישה רבים ומגוונים אך בסופו של יום בגזירת הדין אמון בית המשפט על איזון האינטרסים השונים. מחד עומד בפני בית המשפט הצורך בהרתעת הרבים דוגמת הנאשמים ובשמירה על אינטרס הציבור, מאידך עומדות נסיבותיהם האישיות של הנאשמים הספציפיים. איזון שיקולים מתחייב זה, אל לו להתפרש כצעד המחייב את בית המשפט להעדיף את נסיבותיהם האישיות של הנאשמים, על פני האינטרס הציבורי הדורש הרחקתם של העבריינים מהחברה (ע"פ 5330/20 **ענבתאוי נ' מדינת ישראל**, (22.11.20)).

במקרה דנן יש אף צורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות נשק מסוג זה וכי יש סיכוי של ממש שהחמרה בעונשם של הנאשמים תביא להרתעת הרבים. עבירות הנשק הפכו לנגע שהתפשט בחברה ועל בתי המשפט להילחם בנגע זה מלחמת חורמה. חדשות לבקרים מתבצעים מקרי ירי תוך שימוש בנשק חם. בעשרות מקרים, קיפדו חייהם, צעירים ומבוגרים כאחד, בשל מעשי ירי ושימוש בנשק.

בנוסף, מעל לכל, תיקון 140 לחוק העונשין מחייב את בית המשפט בעונש מינימום שלא מצאתי שבענייננו קיימים טעמים מיוחדים שלא להטילו.

כפי שנכתב רק לפני מספר ימים בע"פ 7971/23 אגבאריה נ' מדינת ישראל (26.05.24):

"אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירות שבענייננו. עבירות הנשק מצויות על סדר יומו של בית משפט זה דרך שגרה. עובדה זו מהווה השתקפות של תמונת האלימות והפשיעה בנשק הגואה בחברה הישראלית, ובחברה הערבית בפרט; של תמונת הקורבנות מעבירות הנשק המציגה גידול מידי שנה; ושל רמת האכיפה בכל המתייחס להחזקת נשק לא חוקי. כבר תואר כי המצב הגיע לכדי מצב חירום לאומי. על רקע זה, ניכרת בפסיקה מגמה של הקשחת מדיניות הענישה בעבירות נשק, תוך מתן משקל מרכזי לשיקול של הרתעת הכלל (ראו: ע"פ 1695/22 מדינת ישראל נ' גנאים, פסקה 11 [נבו] (29.3.2022); ע"פ 309/22 מדינת ישראל נ' ביאדסה, פסקה 6 [נבו] (10.5.2022) (להלן: עניין ביאדסה)). ענישה זו כוללת לרוב עונשי מאסר ממושכים לריצוי בפועל, המושטים גם על נאשמים צעירים נעדרי עבר פלילי (ע"פ 5330/20 ענבתאוי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [נבו] (22.11.2020)). למגמה זו ניתן, כידוע, ביטוי סטטוטורי בתיקון מס' 140 לחוק העונשין, בו נקבע כי העונש שיושת על עברייני נשק לא יפחת מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם החליט בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו להקל בעונש (סעיף 144(ז) לחוק העונשין; חוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021)".

אשר לעיצומים הכספיים, מפאת נסיבותיהם האישיות ותקופות המאסר הממושכות, מצאתי לנכון להקל בקנס שיוטל על הנאשמים.

משנאמר כל זאת, ובהתחשב בחומרת המעשים, בנסיבותיהם, במידת אשמתם של הנאשמים, בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו ובמדיניות הענישה הנוהגת, תוך התחשבות בהודאתם של הנאשמים ובנסיבות חייהם, תוך עריכת איזון בין רכיבי הענישה השונים, אני מטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1:

1. מאסר בפועל למשך 15 חודשים בניכוי ימי מעצרו על פי רישומי שב"ס.

2. מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור בפרק זמן זה, לאחר שחרורו מריצוי תום מאסרו בגין תיק זה על אחת העבירות בהן הורשע או כל עבירת נשק מסוג

עמוד 9

פשע.

3. קנס בסך של 5,000 ₪.

נאשם 2:

1. מאסר בפועל למשך 18 חודשים בניכוי ימי מעצרו על פי רישומי שב"ס.

2. מאסר על תנאי לתקופה של 10 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור בפרק זמן זה, לאחר שחרורו מריצוי תום מאסרו בגין תיק זה על אחת העבירות בהן הורשע או כל עבירת נשק מסוג פשע.

3. קנס בסך של 5,000 ₪.

הקנסות ישולמו ע"י כל אחד מהנאשמים באמצעות מרכז גביית קנסות וזאת עד ליום 10/11/24.

ניתן בזאת צו להשמדת המוצגים בתיק (נשק ותחמושת).

פרוטוקול זה מהווה פקודת מאסר לגבי הנאשמים 1 ו- 2.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ב אייר תשפ"ד, 30 מאי 2024, במעמד הצדדים.